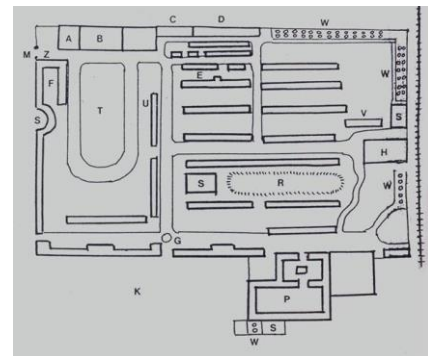

Nederlandse burgers en militairen werden in de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië door de Japanners geïnterneerd in kampen. Enkele van deze kampen waren alleen voor krijgsgevangenen, andere hadden zowel burgerlijke als militaire geïnterneerden en weer anderen waren exclusief bestemd voor burgers. In veel van deze kampen begonnen de scouts met ondergrondse bijeenkomsten. Militairen in de werkkampen langs de Birmaspoortlijn en in kampen in Nederlands Indië richtten stammen op en in de burgerkampen begonnen scoutingvrijwilligers met het organiseren van activiteiten voor de daar aanwezige kinderen.

Militairen van de KNIL werden in eerste instantie geïnterneerd in kampen in Nederlands Indië. Later zijn ze vervoerd naar kampen in Birma en Thailand of naar Japan.

Jaarmarkt

De Jaarmarkt lag in het oostelijk deel van de stad Soerabaja, juist aan de westzijde van de spoorlijn. Dit complex van de Soerabaiasche Jaarmarkt-Vereeniging dateert uit 1923; het bestond uit permanente houten paviljoens en aangrenzende gebouwen van het sportterrein. De hoofdingang bevond zich aan de Cannlaan. Het kamp was omheind met prikkeldraad en gedek.

Scouting

De scouts die geïnterneerd waren in de Jaarmarkt kwamen samen voor bijeenkomsten. Eerst vooral als leidersclub, maar later werd ook een voortrekkersstam opgericht. Er waren ook Engelse scouts bij aangesloten dus de voertaal was Engels. De kerngroep bestond uit 12 man, waaronder **Frederik van Rijn**, provinciaal commissaris uit midden-Java. Aan het begin van de gevangenschap was het nog mogelijk om te vergaderen. Ongeveer 120 man namen deel aan de bijeenkomsten waarvan de helft Engels. Er werd zelfs een Gilwell cursusstaf gevormd die uit de herinnering hun cursussen opzette. Vanaf 31 augustus 1942 werd een streng vergaderverbod afgekondigd. Hierna gingen ze door met ploegbijeenkomsten. Op een gegeven moment werden de Engelsen overgeplaatst en vanaf oktober november waren ook de meeste Nederlanders overgeplaatst, via Batavia naar Singapore. Een deel van de groep bleef bij elkaar toen ze in Thailand terecht kwamen om aan de Birma spoorlijn te werken. Ze vormden daar de Birmastam.

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Makassar \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.